

Uskonnon, elämänkatsomustiedon ja katsomuskasvatuksen opetus sekä juhlien ja uskonnollisten tilaisuuksien järjestäminen Uudenkaupungin esi- ja perusopetuksessa

Uudenkaupungin esi- ja perusopetuksessa arvostetaan opetussuunnitelman mukaisesti oman maan kulttuuriperintöä sekä kulttuurista, kielellistä, uskonnollista ja katsomuksellista monimuotoisuutta. Opetuksen ja toiminnan tavoitteena on kehittää oman ja muiden kulttuuriperinteiden tuntemusta sekä yksilöiden ja ryhmien välistä ymmärrystä ja kunnioitusta. Esi- ja perusopetuksessa tutustutaan aktiivisesti erilaisiin kulttuureihin ja kulttuuritraditioihin sekä kulttuuriin ja uskonnollisiin tapoihin ja niistä keskustellaan aktiivisesti ja rakentavasti. Oppilaita ohjataan erilaisuuden kunnioittamiseen sekä uskontojen ja kulttuurien väliseen kunnioitukseen ja luottamukseen. Koulu ja päiväkotitoimet järjestävät mahdollisuuksia keskustella erilaisia kulttuurisista tavoista ja niiden taustoista sekä harjoittaa oman uskontonsa mukaisia tapoja, juhlia ja traditioita.

Uskonnollinen suvaitsevaisuus on tärkeä osa opetusta. Opetuksessa tunnustetaan perustuslain mukainen uskonnon harjoittamisen vapaus sekä kunnioitetaan erilaisten vakaumusten mukaista toimintaa. Koulu ja päiväkotitoimet tunnustavat lapsen oikeuden positiiviseen uskonnonvapauteen eli oikeuden omaan uskontoon ja sen harjoittamiseen. Kenenkään ei tarvitse osallistua uskonnon harjoittamiseen oman vakaumuksensa vastaisesti. Oikeus kieltäytyä uskonnon harjoittamisesta perustuu negatiiviseen uskonnon vapauteen eli oikeuteen kieltäytyä uskonnosta.

Esi- ja perusopetuksessa järjestetään uskonnon opetusta ja kulttuurikasvatusta sekä uskonnollisia juhlia tämän ohjeistuksen mukaisesti.

1. Uskonnon, elämänkatsomustiedon ja katsomuskasvatuksen opetus

Opetuksen järjestäjä on velvollinen järjestämään sen Suomessa rekisteröidyn uskonnollisen yhdyskunnan mukaista opetusta, johon oppilaiden enemmistö kuuluu. Tähän opetukseen voivat osallistua huoltajan pyynnöstä myös muihin uskonnollisiin yhdyskuntiin kuuluvat tai niihin kuulumattomat oppilaat. Kouluissa järjestetään myös muun uskonnon opetusta, mikäli niiden opetukseen osallistuvia on vähintään kolme.

Mikäli oppilas ei osallistu uskonnon opetukseen, hänelle opetetaan elämänkatsomustietoa. Mikäli oppilas ei valitse mitään edellä mainituista opetusryhmistä, huoltaja anoo vapautusta uskonnonopetuksesta. Oppilas saa tällöin uskonnonopetuksen omassa uskonnollisessa yhdyskunnassaan ja huoltaja toimittaa tästä todistuksen koululle. Tällöin oppilaan saama tuntimäärä voi alittaa säädetyn opetuksen kokonaistuntimäärän.

Uskonnon opetukseen sisältyy olennaisena osana oman uskonnon tuntemus sekä perehtyminen uskonnonharjoittamisen muotoihin ja tapoihin. Tutustuminen rukouksiin, virsiin ja uskonnollisiin toimituksiin on osa uskonnon opetusta. Esimerkiksi tutustumiskäynti kirkkoon tai moskeijaan taikka

uskonnollisen tilaisuuden seuraaminen siihen osallistumatta, ei ole uskonnollinen tilaisuus, vaan osa opetusta.

Esiopetuksessa opetus on eheytettyä ja katsomuskasvatuksen tutustumisen kohteena ovat lapsiryhmässä läsnäolevat uskonnot ja katsomukset. Kasvatus liitetään arjen asioihin, juhliin ja ajankohtaisiin tapahtumiin. Opetuksen tavoitteena on auttaa lapsia ymmärtämään erilaisia perinteitä, tapoja ja käsityksiä.

2. Perinteisten juhlien järjestäminen

Juhlatraditiot ja perinteet ovat erittäin tärkeä osa suomalaista kulttuuria ja identiteetin kehittymistä. Juhlaperinteet ja niihin liittyvät tapahtumat ovat osa opetussuunnitelman mukaista toimintaa, johon oppilaiden tulee osallistua. Juhliin voi sisältyä myös joitakin uskontoon viittaavia elementtejä ilman, että tilaisuudessa on kysymys uskonnon harjoittamisesta. Esimerkiksi osana juhlaa joulukuvaelma tai yksittäisen virren laulaminen ei ole uskonnon harjoittamista, vaan suomalaiseen kulttuuriperinteeseen tutustumista.

3. Uskonnollisten tilaisuuksien järjestäminen

Uudenkaupungin esi- ja perusopetuksessa järjestetään uskonnollisia tilaisuuksia kuten jumalanpalveluksia, uskonnollisia päivänavauksia ja ruokarukouksia yhteistyössä seurakunnan, järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa. Tällaiset tilaisuudet ovat uskonnon harjoittamista, johon kukaan ei ole velvoitettu osallistumaan omantuntonsa vastaisesti. Vapaus olla osallistumatta on riippumaton yhdyskunnan jäsenyydestä.

Uskonnollisille tilaisuuksille järjestetään aina vaihtoehto, joka on tavoitteiltaan ja sisällöltään mahdollisimman samankaltainen kuin uskonnollinen tapahtuma. Tilaisuudet järjestetään siten, että niihin osallistuminen ei millään tavalla leimaa oppilasta tai aiheuta hänelle haitallisia seuraamuksia. Uskonnolliset ja niille vaihtoehtoiset tilaisuudet järjestetään erillään muusta toiminnasta, jotta oppilas voi valita mihin tilaisuuteen hän osallistuu.

4. Tiedottaminen

Oppilaalla on huoltajan ilmoituksesta mahdollisuus olla osallistumatta uskonnon harjoittamiseen. Koulut ja päiväkodit ilmoittavat niissä järjestettävistä uskonnollisista ja vaihtoehtoisista tilaisuuksista huoltajille riittävän ajoissa. Tiedottaminen tapahtuu pääasiassa lukuvuositedotteen ja Wilma-viestinnän avulla. Oppilaan huoltaja ilmoittaa, osallistuuko oppilas uskonnollisiin tilaisuuksiin ja toimituksiin vaiko niille vaihtoehtoiseen toimintaan. Ilmoitus tehdään syksystä 2019 alkaen kertaluonteisesti esi- ja perusopetukseen ilmoittauduttaessa tai syyslukukauden alkaessa. Lukukauden 2018-2019 aikana järjestettäviin tilaisuuksiin ilmoittautuminen tehdään tapauskohtaisesti. Ilmoituslomake löytyy Wilmasta. Ilmoituksen jälkeen esiopetusyksikkö ja koulu huolehtivat siitä, että oppilaan osallistuminen uskonnolliseen tilaisuuteen tai vaihtoehtoiseen toimintaan toteutuu huoltajan ilmoituksen mukaisesti.